

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Грищенко С.В.

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації
для студентів IV курсу психолого-педагогічного факультету
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

(спеціальність 231 «Соціальна робота»)

Денна, заочна форма навчання

Чернігів 2019

УДК 37.013.42
ББК С 52.86
Г 82

Грищенко С. В. Основи соціально-педагогічних досліджень: методичні рекомендації для студентів IV курсу психолого-педагогічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (спеціальність 231 «Соціальна робота»). Денна, заочна форма навчання. Чернігів: НУЧК, 2019. 22 с.

Рецензент: доктор педагогічних наук,
професор кафедри соціальної роботи Янченко Т.В.

Рекомендовано до друку
Кафедрою соціальної роботи
психолого-педагогічного факультету
протокол № 8
від 14 березня 2019 року.

© Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

© Грищенко С.В.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	2
2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни.....	2
3. Тематичний план.....	4
4. Структура навчальної дисципліни.....	5
5. Короткий зміст лекцій.....	7
6. Критерії оцінювання знань студентів за кредитно-модульною системою.....	9
7. Практичні заняття з дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень».....	9
8. Завдання для самостійної роботи.....	13
9. Індивідуальні завдання.....	14
10. Питання на залік.....	15
11. Структура навчальної дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень» за модульною системою.....	17
12. Шкала оцінювання якості знань студентів.....	17
13. Джерела та література.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань 231 Соціальна робота (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 231 Соціальна робота (шифр і назва)		
Модулів – 1	<u>Спеціальність 231</u> <u>«Соціальна робота»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Кваліфікація: бакалавр з соціальної роботи	20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
		Модульна робота: год.	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання – 6/84

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: полягає у підготовці студентів до організації та проведення самостійного наукового дослідження з проблем соціально-педагогічної діяльності.

Завдання:

- 1) Ознайомити із загальною характеристикою наукового дослідження;
- 2) Вивчити процедуру наукового дослідження;

- 3) Навчитися визначати методи соціально-педагогічного дослідження;
- 4) Виробити вміння оформлення результатів наукового дослідження.

Компетентності з основ соціально-педагогічних досліджень:

ЗАГАЛЬНІ:

- Як регламентована/регульована професія, програма відповідає компетентностям та процедурам якості, які вимагає Міністерство освіти і науки України. Компетентності, які подані нижче, є оглядовими та найхарактернішими для програми.

- **Міжособистісна командна робота.** Здатність працювати в між професійній команді з соціальної роботи.

- **Комунікація.** Здатність спілкуватися ефективно, коректно з простими та вразливими людьми, що потребують соціальної допомоги та послуг, з колегами, з учасниками соціально-педагогічного дослідження.

- **Навички критичної оцінки.** Здатність оцінити факти, пов'язані з практичною соціальною та соціально-педагогічною роботою.

- **Навчання протягом життя.** Здатність брати відповідальність за особисте навчання та практику. Здатність визначати зміст та завдання підготовки майбутніх соціальних працівників. Здатність до озброєння майбутніх соціальних працівників ґрунтовними знаннями знань про сучасні наукові підходи до дослідження та аналізу соціально-педагогічних явищ. Здатність визначати інноваційні соціально-педагогічні методи досліджень. Здатність застосовувати на практиці методи емпіричних соціально-педагогічних досліджень.

ФАХОВІ:

– Здатність аналізувати методологічні основи дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень».

– Здатність визначати мету, завдання, об'єкт і предмет дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень».

– Здатність аналізувати основні теорії виховання.

– Здатність оперувати основними категоріями і поняттями, методами соціально-педагогічних досліджень.

– Здатність аналізувати загальні закономірності, принципи і правила соціально-педагогічних досліджень.

– Здатність характеризувати основні етапи соціально-педагогічних досліджень.

– Здатність охарактеризувати загальні методи і засоби соціально-педагогічних досліджень.

– Здатність визначати технологію розробки проекту та програми емпіричного соціально-педагогічного дослідження.

– Здатність сформулювати знання студентів про сутність та особливості проведення емпіричних соціально-педагогічних досліджень.

- Здатність забезпечити оволодіння студентами уміннями та навичками проектування соціально-педагогічного дослідження та його практичної реалізації.
- Здатність визначати сучасні наукові підходи до відбору учасників дослідження.
- Здатність визначати методи емпіричних соціально-педагогічних досліджень та особливості їхнього використання.
- Здатність здійснювати обробку даних, одержаних у ході емпіричних соціально-педагогічних досліджень.

3. Тематичний план

Назви теоретичних блоків	Кількість годин							
	Всього	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Консультації	Індивідуальна робота (КСР)	Самостійна робота	
							Поточна	Підсумкова
Змістовий модуль 1.								
Загальна характеристика та специфіка проведення соціально-педагогічного дослідження	28							
Змістовий модуль 2.								
Програма та структура проведення соціально-педагогічного дослідження	24							
Змістовий модуль 3.								
Методи і методика соціально-педагогічного дослідження	38							
Всього:	90	30	20	10			60	

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього						усього					
		л	п	ла б	м.р.	ср		л	п	лаб	м.р	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та специфіка проведення соціально-педагогічного дослідження												
Тема 1. Поняття соціально-педагогічного дослідження	8											
Тема 2. Загальні відомості про соціально-педагогічне дослідження	8											
Тема 3. Принципи соціально-педагогічного дослідження	12											
Тема 3. Специфіка проведення соціально-педагогічних досліджень												
Разом за змістовим модулем 1	28											
Змістовий модуль 2. Програма та структура проведення соціально-педагогічного дослідження												
Тема 1. Етапи проведення соціально-педагогічного дослідження	10											

Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	14											
Тема 3. Джерельна база соціально-педагогічних досліджень												
Разом за змістовим модулем 2	24											
Змістовий модуль 3. Методи і методика соціально-педагогічного дослідження												
Тема 1. Характеристика теоретичних методів дослідження	8											
Тема 2. Базові поняття соціально-педагогічного дослідження з використанням теоретичних методів	8											
Тема 3. Емпіричні методи соціально-педагогічного дослідження	6											
Тема 4. Оцінка отриманих результатів соціально-педагогічного дослідження	16											
Разом за змістовим модулем 3	38											
Усього годин	90	20	10			60		4	2			84

5. Короткий зміст лекцій

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та специфіка проведення соціально-педагогічного дослідження

Тема 1. Поняття соціально- педагогічного дослідження

Характеристика наукового дослідження. Визначення соціально-педагогічного дослідження. Порівняння педагогічного, психологічного, соціологічного та соціально- педагогічного досліджень. Особливості соціально-педагогічного дослідження. Теоретичні основи та проблематика сучасних соціально-педагогічних досліджень.

Тема 2. Загальні відомості про соціально-педагогічне дослідження

Специфіка соціально-педагогічного дослідження. Функції соціально-педагогічного дослідження: пізнавальна, діагностуюча, управлінська, перетворююча, прогностична, світоглядна. Риси соціально-педагогічного дослідження: комплексний характер, міждисциплінарний характер, суб'єкт-суб'єктна спрямованість.

Тема 3. Принципи соціально-педагогічного дослідження

Поняття принципів наукового дослідження. Сутність та зміст базових принципів соціально-педагогічного дослідження (принципи об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного та історичного, детермінованості).

Характеристика системного та структурно-діяльнісного підходів у науковому дослідженні.

Тема 4. Специфіка проведення соціально-педагогічних досліджень

Практичне заняття в методичному відділі спеціалізованої соціальної служби.

Практичне заняття в закладі загальної середньої освіти.

Змістовий модуль 2. Програма та структура проведення соціально-педагогічного дослідження

Тема 1. Етапи проведення соціально- педагогічного дослідження

Підготовка до дослідницької діяльності у сфері педагогіки. Сутність та етапи соціально-педагогічного дослідження. Програма соціально-педагогічного дослідження, її функції та структура. Визначення теми, об'єкта та предмета дослідження. Визначення мети і завдань дослідження. Аналіз результатів дослідження.

Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Бібліотечні фонди: основний і довідковий. Бібліотечні каталоги та картотеки. Види каталогів: алфавітний, систематичний, предметний. Методика пошуку першоджерел.

Правила роботи з першоджерелами. Систематизація опрацьованих матеріалів.

Оформлення результатів опрацювання першоджерел: складання виписок, анотацій, конспектів. Роль Інтернет-ресурсів у науковому дослідженні.

Вимоги до оформлення різних видів першоджерел

Тема 3. Джерельна база соціально- педагогічних досліджень

Роль наукових положень людинознавчих дисциплін в соціально - педагогічному дослідженні.

Використання сучасних положень психології, соціології, валеології, медицини у комплексному науковому дослідженні.

Соціально-педагогічний потенціал різних соціальних інституцій як джерело дослідницького пошуку.

Практичне заняття в бібліотеці

Змістовий модуль 3. Методи і методика соціально-педагогічного дослідження

Тема 1. Характеристика теоретичних методів дослідження

Роль теоретичних методів у науковому дослідженні. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання.

Тема 2. Базові поняття соціально-педагогічного дослідження з використанням теоретичних методів

Соціально-педагогічні поняття. Традиційні способи аналізу документів. Поняття контент-аналізу. Можливості та обмеження його використання. Основні процедури контент- аналізу. Особливості використання біографічного методу в соціально-педагогічному дослідженні.

Тема 3. Емпіричні методи соціально- педагогічного дослідження

Характеристика спостереження як методу наукового дослідження. Види опитування. Експеримент в соціально-педагогічному дослідженні, його види та процедура. Методи аналізу документів. Використання тестів у соціально-педагогічному дослідженні. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки. Метод фокус-груп. Вивчення та узагальнення передового досвіду як метод дослідження.

Тема 4. Оцінка отриманих результатів соціально-педагогічного дослідження

Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні, табличні. Види оформлення результатів дослідження: науковий звіт, доповідь чи повідомлення, стаття, методичні рекомендації, дипломна (магістерська) робота, дисертація. Основні вимоги до оформлення результатів дослідження.

6. Критерії оцінювання знань студентів за кредитно-модульною системою:

а) робота на лекції (за курс) (активність роботи на лекційному занятті) (1 бал за кожну лекцію);

б) робота на практичному занятті

- Усна відповідь на практичному занятті – до 10 балів

- Активність (доповнення, запитання) – 1-2 бали

- Письмова робота – до 5 балів

в) самостійна робота – до 10 балів

г) індивідуальне завдання (2) – до 20 балів

Робота на лекціях оцінюється за такими критеріями: повнота написання конспектів, грамотність, охайність. Наявність усіх компонентів лекцій дозволяє оцінити роботу на лекційних заняттях у 1 бал. За відсутності конспекту окремих лекцій або недостатньо повне відображення лекційного матеріалу у конспекті 1 бал.

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями:

9-10 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; 7-8 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, може узагальнювати та застосовувати набуті знання, відповідь містить незначні неточності; 4-5 бали – студент може відтворити основні положення програмного матеріалу, його відповідь неповна; 2-3 бали – відповідь неповна, містить багато неточностей, головний зміст питання не розкрито, студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

7. Практичні заняття з дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Загальна характеристика та специфіка проведення соціально-педагогічного дослідження

Практичне заняття 1

Тема: Поняття соціально-педагогічного дослідження

План

1. Характеристика наукового дослідження.
2. Визначення соціально-педагогічного дослідження.
3. Порівняння педагогічного, психологічного, соціологічного та соціально-педагогічного досліджень.
4. Особливості соціально-педагогічного дослідження.

5. Теоретичні основи та проблематика сучасних соціально-педагогічних досліджень.

Завдання для самостійної роботи

На основі аналізу статей журналу «Практична психологія та соціальна робота», «Соціальна робота в Україні: теорія та практика»: визначити коло проблем, які є предметом соціально-педагогічних досліджень.

Основна література: 3, 4, 6, 7, 8.

Додаткова література: 1, 10, 13.

Практичне заняття 2

Тема: Загальні відомості про соціально-педагогічне дослідження

План

1. Специфіка соціально-педагогічного дослідження.
2. Функції соціально-педагогічного дослідження: пізнавальна, діагностуюча, управлінська, перетворююча, прогностична, світоглядна.
3. Риси соціально-педагогічного дослідження: комплексний характер, міждисциплінарний характер, суб'єкт-суб'єктна спрямованість.

Основна література: 1, 3, 4, 6, 7, 8.

Додаткова література: 1, 8, 14.

Змістовий модуль 2. Програма та структура проведення соціально-педагогічного дослідження

Практичне заняття 1

Тема: Джерела дослідницького пошуку

План

1. Роль наукових положень людинознавчих дисциплін в соціально-педагогічному дослідженні.
2. Використання сучасних положень психології, соціології, валеології, медицини у комплексному науковому дослідженні.
3. Соціально-педагогічний потенціал різних соціальних інституцій як джерело дослідницького пошуку.

Основна література: 1, 6, 8.

Додаткова література: 3, 5, 9, 19.

Практичне заняття в бібліотеці

Індивідуальні завдання

1. Користуючись правилами конспектування, підготувати конспект наукової праці.
2. Скласти список першоджерел (монографії, статті періодичних видань, статті

наукових збірників) до обраної студентом проблеми дослідження згідно вимог до їх оформлення.

3. Підібрати матеріали до обраної студентом проблеми дослідження Інтернет.

4. Підготувати анотацію на монографію та наукову статтю.

Основна література: 1, 4, 5, 8.

Додаткова література: 911, 14.

Змістовий модуль 3. **Методи і методика соціально-педагогічного дослідження**

Практичне заняття 1

Тема 1. Характеристика теоретичних методів дослідження

План

1. Роль теоретичних методів у науковому дослідженні.

2. Види теоретичних методів дослідження та їхня характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання.

Індивідуальні завдання:

1. Опрацювати кілька першоджерел, використовуючи теоретичні методи.

2. Підготувати класифікаційну таблицю до одного з соціально-педагогічних понять.

3. Традиційні способи аналізу документів.

4. Поняття контент-аналізу. Можливості та обмеження його використання.

Основні процедури контент-аналізу.

5. Особливості використання біографічного методу в соціально-педагогічному дослідженні.

6. Розробити індикатори для проведення контент-аналізу документів відповідно темі дослідження.

7. Здійснити контент-аналіз документів згідно визначених індикаторів.

8. Зробити письмовий порівняльний аналіз тлумачення одного з базових понять теми дослідження.

9. Написати висновки до однієї з частин дослідження.

Основна література: 1, 2, 7, 8.

Додаткова література: 8, 11.

Практичне заняття 2

Тема: Емпіричні методи соціально-педагогічного дослідження

План

1. Характеристика спостереження як методу наукового дослідження.

2. Види опитування.

3. Експеримент в соціально-педагогічному дослідженні, його види та процедура.

4. Методи аналізу документів.
5. Використання тестів у соціально-педагогічному дослідженні.
6. Методи ранжування, соціометрії та експертної оцінки.
7. Метод фокус-груп.
8. Вивчення та узагальнення передового досвіду як метод дослідження.

Індивідуальні завдання:

1. Розробити зразок анкети.
 2. Розробити перелік питань для інтерв'ю.
 3. Узагальнити та описати досвід роботи однієї з соціальних служб.
 4. Розробити план проведення спостереження.
 5. Проаналізувати пакет документів відповідно визначених критеріїв.
 6. Тест як сукупність стандартизованих завдань. Види тестів та їхня характеристика. Психологічні тести: тести інтелекту, тести досягнень, тести креативності, вербальні тести. Роль проєктивних тестів у соціально-педагогічному дослідженні. Соціометричні процедури: соціометрія, референтометрія, ранжування. Тести на виявлення особистісних диспозицій.
 7. Скласти банк різних видів тестів, які можуть бути використані в соціально-педагогічних дослідженнях.
 8. Підібрати п'ять тестів, які можна застосовувати у соціально-педагогічних дослідженнях.
 9. Дібрати кілька зразків анкет з соціально-педагогічної проблематики та зробити письмовий аналіз однієї з них на предмет відповідності вимогам до розробки анкети.
 10. Провести один з різновидів опитування та узагальнити його результати.
- Основна література: 1, 3, 7, 9.
Додаткова література: 7, 9, 16.

Практичне заняття 3

Тема: Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні, табличні

План

1. Таблиця як засіб відображення кількісних ознак досліджуваного об'єкта. Текстова і цифрова частина таблиці. Структура простої, групової, комбінованої, складеної, шахової таблиці. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці.
2. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм.
3. Математичні методи опрацювання результатів дослідження. Поняття коефіцієнту кореляції та середнього квадратного відхилення.

Індивідуальні завдання:

1. Оформити результати констатувального експерименту у вигляді таблиць та діаграм.
 2. Визначити коефіцієнт кореляції між отриманими результатами констатувального експерименту.
 3. Оформлення тексту наукового дослідження.
 4. Вимоги до оформлення наукових праць. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Числа та знаки у тексті. Скорочення у тексті.
 5. Особливості писемної наукової мови. Синтаксис наукової мови. Характеристика стилістичних особливостей наукової роботи.
 6. Дібрати з наукових статей та праць мовно-стилістичні вирази, які притаманні для наукового стилю.
 7. Законспектувати основні положення про моніторинг та оцінку з книги «Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проєктів».
 8. Оформити результати свого дослідження у формі доповіді.
- Основна література: 1, 2, 5, 7.
Додаткова література: 3, 5, 6, 17.

8. Завдання для самостійної роботи

(виконуються письмово)

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та специфіка проведення соціально-педагогічного дослідження

Сутність та зміст базових принципів соціально-педагогічного дослідження (принципи об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного та історичного, детермінованості).

Заповнити таблицю:

Назва принципу	Характеристика принципу

Змістовий модуль 2. Програма та структура проведення соціально-педагогічного дослідження

1. Сформулювати тему дослідження та мету і завдання до неї на прикладі обраної теми курсової роботи.
2. Розробити програму соціально-педагогічного дослідження на прикладі обраної теми курсової роботи.

Змістовий модуль 3. **Методи і методика соціально-педагогічного дослідження**

1. Узагальнити та описати досвід роботи однієї з спеціалізованих соціальних служб м. Чернігова.
2. Розробити план проведення спостереження, згідно обраної теми курсової роботи.

9. Індивідуальні завдання

(виконуються письмово)

1. На основі аналізу статей журналу «Практична психологія та соціальна робота», «Соціальна робота в Україні: теорія та практика»: визначити коло проблем, які є предметом соціально-педагогічних досліджень.
2. Користуючись правилами конспектування, підготувати конспект наукової праці.
3. Скласти список першоджерел (монографії, статті періодичних видань, статті наукових збірників) до обраної студентом проблеми дослідження згідно вимог до їхнього оформлення.
4. Підібрати матеріали до обраної студентом проблеми дослідження Інтернет.
5. Підготувати анотацію на монографію та наукову статтю.
6. Опрацювати кілька першоджерел, використовуючи теоретичні методи.
7. Підготувати класифікаційну таблицю до одного з соціально-педагогічних понять.
8. Традиційні способи аналізу документів.
9. Поняття контент-аналізу. Можливості та обмеження його використання. Основні процедури контент-аналізу.
10. Особливості використання біографічного методу в соціально-педагогічному дослідженні.
11. Розробити індикатори для проведення контент-аналізу документів відповідно темі дослідження.
12. Здійснити контент-аналіз документів згідно визначених індикаторів.
13. Зробити письмовий порівняльний аналіз тлумачення одного з базових понять теми дослідження.
14. Написати висновки до однієї з частин дослідження.
15. Розробити зразок анкети.
16. Розробити перелік питань для інтерв'ю.
17. Узагальнити та описати досвід роботи однієї з соціальних служб.
18. Розробити план проведення спостереження.
19. Проаналізувати пакет документів відповідно визначених критеріїв.
20. Тест як сукупність стандартизованих завдань. Види тестів та їхня характеристика. Психологічні тести: тести інтелекту, тести досягнень, тести креативності, вербальні тести. Роль проєктивних тестів у соціально-педагогічному

дослідженні. Соціометричні процедури: соціометрія, референтометрія, ранжування. Тести на виявлення особистісних диспозицій.

21. Скласти банк різних видів тестів, які можуть бути використані в соціально-педагогічних дослідженнях.

22. Підібрати п'ять тестів, які можна застосовувати у соціально-педагогічних дослідженнях.

23. Дібрати кілька зразків анкет з соціально-педагогічної проблематики та зробити письмовий аналіз однієї з них на предмет відповідності вимогам до розробки анкети.

24. Провести один з різновидів опитування та узагальнити його результати.

25. Визначити коефіцієнт кореляції між отриманими результатами констатувального експерименту.

26. Оформлення тексту наукового дослідження.

27. Вимоги до оформлення наукових праць. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Числа та знаки у тексті. Скорочення у тексті.

28. Особливості писемної наукової мови. Синтаксис наукової мови. Характеристика стилістичних особливостей наукової роботи.

29. Дібрати з наукових статей та праць мовно-стилістичні вирази, які притаманні для наукового стилю.

30. Законспектувати основні положення про моніторинг та оцінку з книги «Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів».

Оформити результати свого дослідження у формі доповіді.

10. Питання на залік

1. Місце соціально-педагогічних досліджень у професійній діяльності соціального працівника.
2. Взаємозв'язок методології, методів і методик дослідження.
3. Розробка проекту дослідження. Уточнення інформаційних потреб.
4. Визначення генеральної сукупності й вибірки.
5. Технологія підготовки програми дослідження.
6. Об'єкт дослідження та вимоги до його формулювання.
7. Суть аналітичного підходу при формуванні сукупності респондентів, які братимуть участь у дослідженні.
8. Класифікація методів соціально-педагогічних досліджень: організаційні методи.
9. Класифікація методів соціально-педагогічних досліджень: теоретичні методи.
10. Емпіричні методи дослідження.
11. Спостереження як метод соціально-педагогічного дослідження.
12. Наукове й повсякденне спостереження.

13. Риси наукового спостереження.
14. Специфічні особливості спостереження.
15. Труднощі спостереження як методу збору інформації.
16. Програма проведення спостереження.
17. Види спостереження.
18. Анкетування та його види.
19. Класифікація питань анкети за змістом, функціями, формою.
20. Оформлення анкети.
21. Основні вимоги до стандартизованої анкети.
22. Інтерв'ю як метод опитування.
23. Різновиди інтерв'ю.
24. Типові помилки при проведенні інтерв'ю.
25. Соціометрія як метод наукового дослідження.
26. Поняття «мала група».
27. Класифікація малих груп як соціальних утворень.
28. Процедурні аспекти соціометрії.
29. Методика проведення соціометричного дослідження.
30. Індивідуальні соціометричні індекси.
31. Групові соціометричні індекси.
32. Експеримент як метод дослідження соціально-педагогічних явищ.
33. Природний експеримент та його особливості.
34. Лабораторний експеримент та особливості його проведення.
35. Гіпотеза і програма експерименту.
36. Структура соціально-педагогічного експерименту.
37. Етапи організації і проведення соціально-педагогічного експерименту.
38. Вимоги до ефективного проведення соціально-педагогічного експерименту.
39. Суть поняття «документ». Класифікації документів.
40. Особливості та сутність традиційного аналізу документів.
41. Формалізований метод аналізу документів – контент-аналіз. Специфіка й методика застосування методу контент-аналізу.
42. Рівні аналізу даних, отриманих у ході соціально-педагогічного дослідження.
43. Підготовка до обробки даних, отриманих у ході соціально-педагогічного дослідження.
44. Процедура обробки анкет.
45. Загальні правила опису даних, отриманих у ході соціально-педагогічного дослідження.

11. Структура навчальної дисципліни «Основи соціально-педагогічних досліджень» за модульною системою

Вид роботи (год.)	I модуль	II модуль	III модуль	Разом
Лекцій				20
Практичні заняття				10
Самостійна робота				60
Разом:				90

Форма підсумкового контролю – залік.

12. Шкала оцінювання якості знань студентів:

90–100 балів - **відмінно** (A);

75–89 балів - **добре** (BC);

60–74 балів - **задовільно** (DE);

35–59 балів - **незадовільно** з можливістю повторного складання (FX);

1–34 балів - **незадовільно** з обов'язковим повторним курсом (F).

A (Відмінно)	90 – 100	Видатна робота з мінімальними помилками
B (Добре)	83 – 89	Вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками
C (Добре)	75 – 82	В цілому хороша робота, але з помітними помилками
D (Задовільно)	68 – 74	Пристойно, але із значними помилками
E (Достатньо)	60 – 67	Задовольняє мінімальні вимоги
FX (Не прийнято)	35 – 59	Необхідно виконати певну додаткову роботу для успішного складання (доопрацювати)
FF (Не прийнятно)	1 – 34	Необхідна значна подальша робота (переробити)

13. Джерела та література

Основна література

1. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень. Черкаси, 2011. 239 с.
2. Бабанский Ю. К. Методология и методика научного поиска. Москва, 1989.
3. Белановский С. А. Метод фокус-групп: учеб. пособ. Москва, 2001. 280 с.
4. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психодиагностике. Киев, 1989.
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016 260 с.
6. Волков Ю. Г. Диссертация: Подготовка, защита, оформление: практ. пособие. Под ред. Загузова Н. И. *Изд. 2-е, испр. и доп.* Москва, 2003.
7. Воловик П. М. Теорія імовірності і математична статистика в педагогіці. Київ, 1986.
8. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: Планер, 2010. 308 с.
9. Городаненко В. Г. Социологический практикум. Київ, 1989.

Додаткова:

1. Донцов А. В. Методология та методика соціально-педагогічних досліджень: методичні рекомендації і програма курсу. Харків: ХДПУ, 2001. 32с.
2. Єріна А. М. Методология наукових досліджень: навчальний посібник. Київ, 2004. 212 с.
3. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психологопедагогического исследования: учеб, пособ. Москва, 2001.
4. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень: навчальний посібник для вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. 260 с.
5. Луков В. А. Социальное проектирование: учеб. пособие. Москва, 2003.
6. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методология, програми, процедури. Київ, 1998.
7. Максименко С. Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. Київ, 1990.
8. Методология и методы социально-педагогических исследований. Авт.-сост. : Харченко С. Я., Кратинев Н. С., Чиж А. Н., В. А. Кратинава В. А. Луганск, 2001. 219 с.
9. Методология та методи соціальних досліджень: навчальний посібник. Борисова Ю. В. Київ: ДЦССМ, 2003. 216 с.
10. Музика О. Л., Ставицька С. О. Дипломні та курсові роботи з психології:

- методичні рекомендації. Київ, 1999.
11. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів. Яременко О. О., Артюх О. Р., Балакірева О. М. та ін. Київ: ДЦССМ, 2002. 132 с.
 12. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ, 1996.
 13. Полонский В. М. Оценка качества научно-педагогического исследования. Москва, 1989.
 14. Практикум з педагогіки: навчальний посібник. *Видання 2-ге, доповнене і перероблене*. Заг. ред. Дубасенюк О. А., Іванченка А. В. Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. 482 с.
 15. Програми вищих педагогічних закладів освіти: основи наукових досліджень. Укл. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Київ, 2000.
 16. Рудницька О. П., Болгарський А. Г., Свистельнікова Т. Ю. Основи педагогічних досліджень. Київ, 1998.
 17. Сидоренко В. К., Дмитренко Г. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для вищих педагогічних закладів. Київ: РННЦ «Дініт», 2000. 259 с.
 18. Сидоренко В. С., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. Київ, 2000.
 19. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч.-метод, посіб. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009 460 с.
 20. Скалкова Я. С. Методология и методы педагогического исследования. Москва, 1989.
 21. Социальная педагогика: курс лекций. Под общей ред. Галагузовой М. А. Москва: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. 416 с.
 22. Социальная педагогика: курс лекций: учеб. пособ. Под ред. Галагузовой М. А. Москва: ВЛАДОС, 2001. 416 с.
 23. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій: посібник. Київ: Академвидав, 2004. 208 с.
 24. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Москва, 1999.
 25. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Київ,
 26. Як провести соціологічне дослідження: методичні рекомендації. Упоряд. та заг. ред. Балакіревої О. М. та Яременка О. О. Київ: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. 264 с.

Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т.Г. Шевченка
14013, вул. Гетьмана Полуботка, 53, к. 208.
Тел. 65-17-99. Chdpu_tipograf_208@gmail.com